

Landvetters

Missionsförening / Missionsförsamling

Nedtecknat våren 1997

Landvetters Hembygdsförening

Landvetters Missionsförening/ Missionsförsamling, som är ansluten till Svenska Missionsförbundet, bildades den 9 maj 1920 i Villa Dalhem i Landvetter.

Mina föräldrar, Ernst Wilhem och Anna Sjöstrand var initiativtagarna. Ytterligare 11 personer var med och bildade föreningen.

Jag presenterar dem i den ordning de står i en handskriven matrikel från åren 1920 - 1959.

1. E.W. Sjöstrand, f. 1879, smålänning, anställd vid Göteborg- Borås järnväg. Han kom till Göteborg i början av seklet, blev medlem i Betlehems kyrkan, och var också verksam som lokal predikant om söndagarna.
Under första världskriget blev han som banmästare också arbetsledare för torvupptagning i Landvetter där han hyrde bostad. Under sin tid i Göteborg hade han träffat sin blivande fru.....
2. Anna Josefsson, f. 1889 i Böne församling. Hon hade anställning som församlingssyster (diakonissa) i Betlehems kyrkans församling. När de gifte sig 1918 flyttade de in i villa Dalhem som de hyrde av makarna Dahlgren.
3. Alfred Rudqvist, f. 1870, också han järnvägare, anställd som "pumpare" i pumphuset som levererade vatten till ångloken. Familjen Rudqvist bodde i det lilla vita hus som fortfarande ligger kvar alldeles invid järnvägsspåren vid östra övergången.
4. Emma Rudqvist, f. 1872, bördig från Fjärås, och deras tre döttrar.....
5. Alfild Rudqvist f. 1895
6. Wilma Rudqvist f. 1897
7. Märta Rudqvist f. 1902
8. Jöns Dahlgren, f. 1864 i Blekinge, också han anställd vid järnvägen, banvakt i Skällared.
Hans maka.....
9. Karolina Dahlgren, kokerska på kalas, f.1861. Deras döttrar.....
10. Astrid Dahlgren, f. 1896
11. Ruth Dahlgren, f.1901
12. Anna Johansson, Länsmansgården Landvetter (Pölses) f. 1899
13. Hilma Andersson, lärarinna och god vän till Anna J.

Landvetters Hembygdsförening

Av protokollet för detta möte, framgår att 12 personer var närvarande, (*Bilaga 1*) vem det var som saknades vet vi inte. Vid mötet antogs stadgar för verksamheten. (*Bilaga 2*)

I § 2 formuleras föreningens ändamål;

"Föreningens ändamål är, att inom Landvetters socken med närmaste omnejd, till ett förena alla som tro på Herren Jesus, för inbördes uppbyggelse och gemensam verksamhet".

Redan vid detta första sammanträde, vågade man besluta att köpa tomt för att bygga missionshus. Med tanke på att inte ens hälften av medlemmarna hade egen inkomst, var detta ett djärvt beslut. Tomten om cirka 7,5 ar, köptes av Jöns Dahlgren för en summa av 800 kronor!

Enligt styrelseprotokoll 22/2 1921 beslutades att igångsätta bygget av missionshus redan instundande vår. (*Bilaga 3*)

Av årsberättelsen för 1921 framgår att grunden till missionshuset lades i augusti månad och "att den 18 december var en stor dag då vi fingo inviga huset. Trenne välbesökta möten hölls med flera talare samt sångare från Jonsereds missionsförening"

Missionshuset med tomt, uthus och inventarier hade kostat 15.911,60.

Föreningens verksamheter

Redan 1918 hade det första " frikyrkliga " mötet hållits i Landvetter, närmare bestämt " i en skogsdunge vid järnvägens mosse vid Tahult". Predikant Söderlund från Mölndal talade och sångare från Jonsered och Mölndal deltog med sång och musik.

På våren 1919 började Anna Sjöstrand en söndagsskola, som då hölls i villa Dalhem.

En syförening hade också startat och den första missionsauktionen hölls den 25 sept. 1920 och " inbringade den icke obetydliga summan av 645 kronor". (Citaten från årsberättelse 1920)

När man nu 1921 hade ett eget hus kunde reguljär verksamhet bedrivas.

Gudstjänster

Gudstjänst hölls varje söndag, alltid på eftermiddagen för att inte konkurrera med svenska kyrkans högmässa. Under många år betjänades föreningen av lekmannapredikanter från Göteborgs Predikantförbund. Dessutom kom resepredikanter från Västkustens Missionsförening, dessa möten hölls på vardagskvällar. Nästan varje år hölls några veckors " seriemöten" (möten varje kväll) med medverkan av predikanter från olika håll. Under 50-talet hölls också tältmöten några somrar.

År 1955 bildades en predikantkrets för Mölnlycke, Landvetter och Rävlanda- Hällingsjö missionsföreningar och pastor Ruben Elenäs blev kretsens förste pastor. Församlingen fick då ekonomiskt bidrag till pastorslönen från Svenska Missionsförbundet. Predikantkretsen upplöstes på 80-talet och de tre församlingarna anställde egna pastorer. I Landvetter på halvtid.

Söndagsskola

Söndagsskolan flyttade från Dalhem och till missionshuset. Barnantalet växlade under åren. Det fanns tider då man var beredd att lägga ner den verksamheten, men så vände vinden och nya barn fyllde kyrkan på söndagsförmiddagarna klockan 10. Exempelvis var det över 60 barn inskrivna år 1951. De delades i flera klasser.

På 1970-talet, då Salmeredsområdet var nybyggt hölls söndagsskola i en lokal i Salmered också. Sedan några år tillbaka finns ingen söndagsskola i Missionskyrkan. Församlingen hade olika barnverksamheter på vardagarna som minskade intresset för söndagsskola. Dessutom saknades tidvis ledare.

Juniorförening

1928 bildades en Flickavdelning som samlades varje vecka till möten med olika program. Bl.a. handarbeten som sedan kunde säljas på auktion och ge pengar till verksamheten. 1929 startade en Pojkavdelning. Den blev inte så långlivad då, mest på grund av ledarbrist, men återuppstod efter några år. Så småningom slogs de båda avdelningarna tillsammans och blev Juniorföreningen med gemensamma möten varje vecka och deltagande i läger och juniorsamlingar på olika platser.

Ungdomsförening

bildades 1942 med 18 medlemmar, de flesta var flickor och polkar som blivit "för gamla" för juniorföreningen. Gruppen samlades kontinuerligt till olika programmöten, bibelstudier, utflykter, läger m.m. De deltog även i församlingens gudstjänster med sång och musik.

Scoutkår

Under pastor Elenäs tid i församlingen (1955 - 1959) startades scoutkår. Det var något nytt för Landvetter och väckte stort intresse. Från början rekryterades kåren med elever från söndagsskolan, men sedan kom också andra barn från samhället med. Under årens lopp har antalet scouter växlat, ofta beroende på tillgången på ledare.

Nyingar

är en verksamhet för de som är för unga att bli scouter, men som efter några år går över till scouting.

Syförening

Den syförening som startats redan i Dalhem fortsatte sin verksamhet genom åren. Oftast samlades man i hemmen, men ibland också i "lilla salen" i missionshuset. I augusti varje år hölls missionsförsäljning då " systrarnas" handarbeten och skänkta varor av olika slag auktionerades ut. Varje vår hölls en gåvoförsäljning med auktion och lotterier av skänkta varor. Det var intäkterna av försäljningarna och medlemsavgifter/ gåvor som finansierade föreningens verksamhet.

Vaktmästare

De första åren hyrdes vaktmästarebostaden i andra våningen ut till " troende sommargäster". 1927 kom föreningens första åretruntboende vaktmästare. Carl och Astrid Johansson. De var också musikaliska, Carl blev organist och Astrid ledde den lilla musikförening som bildades. Orgel, gitarr och fiol trakterades och man sjöng gamla läsarsånger (strösånger) som skrivits ned för hand i svarta vaxduksböcker.

Landvetters Hembygdsförening

Utpost i Hindås

1933 fick föreningen ett par medlemmar, Arthur och Ester Lundberg, som var bosatta i Hindås. Redan samma år förhyrde föreningen en lokal i Hindås och började mötesverksamhet där. Efter eftermiddagsgudstjänst i Landvetter åkte predikanten med tåg till Hindås där möte hölls på kvällen. Denna verksamhet pågick under ganska många år, kanske ända till 1945 då familjen Lundberg flyttade från orten.

SMU-gård

SMU= Svenska Missionsförbundets Ungdomsverksamhet.

Under ett antal år på 50-60 talen, var SMU i Landvetter delägare i Gröengården vid sjön Gröens västra strand. Anläggningen ägdes av SMU i Landvetter, Mölnlycke, Mölndal, Källered och Burås församlingar. Den hade övertagits av Råda kommun på mycket goda villkor och drevs som ungdomsgård med läger och andra aktiviteter. Gröengården försåldes i slutet av 60-talet då behoven hade minskat- ungdomar reste till större läger och samlingar. Försäljningsvinsten delades då mellan ägarna och så småningom kunde församlingen i Landvetter använda pengarna vid uppförandet av SMU-gården som ligger som annex till Missionskyrkan. Den innehåller samlingssal, köksutrymmen och smårum för scoutgrupperna.

Missionshuset/ Missionskyrkan

har under årens lopp renoverats och ombyggt invändigt några gånger. Vaktmästarbostaden gjordes om till ungdomslokaler, lilla salen ändrades och möblerades med sittgrupper, köket togs bort och finns nu i SMU-gården. Kyrksalen har isolerats och ommålats, bänkarna togs bort och i dag är salen möblerad med stolar osv.

Medlemsantalet

... som vid bildandet 1920 var 13, har växlat under åren. 1942 noterades 33 medlemmar i matrikeln. Då hade ett 10-tal ungdomar i ungdomsverksamheten gått in som medlemmar i församlingen. Under 60-70-talen hade församlingen en grupp s.k. associativa medlemmar. De tillhörde andra samfund men gick in som medlemmar i den lokala församlingen och deltog aktivt i verksamheten.

Avslutning

När detta skrivs, våren 1997, har församlingen 30 medlemmar. Dessutom deltar ett 10-tal personer (församlingens vänner) aktivt i gudstjänster och övrig verksamhet. För tillfället går scout och nyingverksamhet på sparlåga, p.g.a. ledarbrist. En ny aktivitet, Barnkören Singo samlar i dag ett 15-tal barn som träffas varje vecka i kyrkan. De medverkar också vid olika söndagsgudstjänster. Församlingens pastor och församlingsföreståndare är Lena Fagerfjäll. Församlingens ordförande är Göte Eriksson. SMU-ordförande är Urban Sörqvist.

Detta är en mycket summarisk berättelse om Landvetters Missionsförsamlings bildande och dess verksamhet under tiden 1920- 1997. Uppgifterna har tagits från protokoll och årsberättelser och ur mitt eget minne.

Landvetter våren 1997.

Anna-Greta Janson